
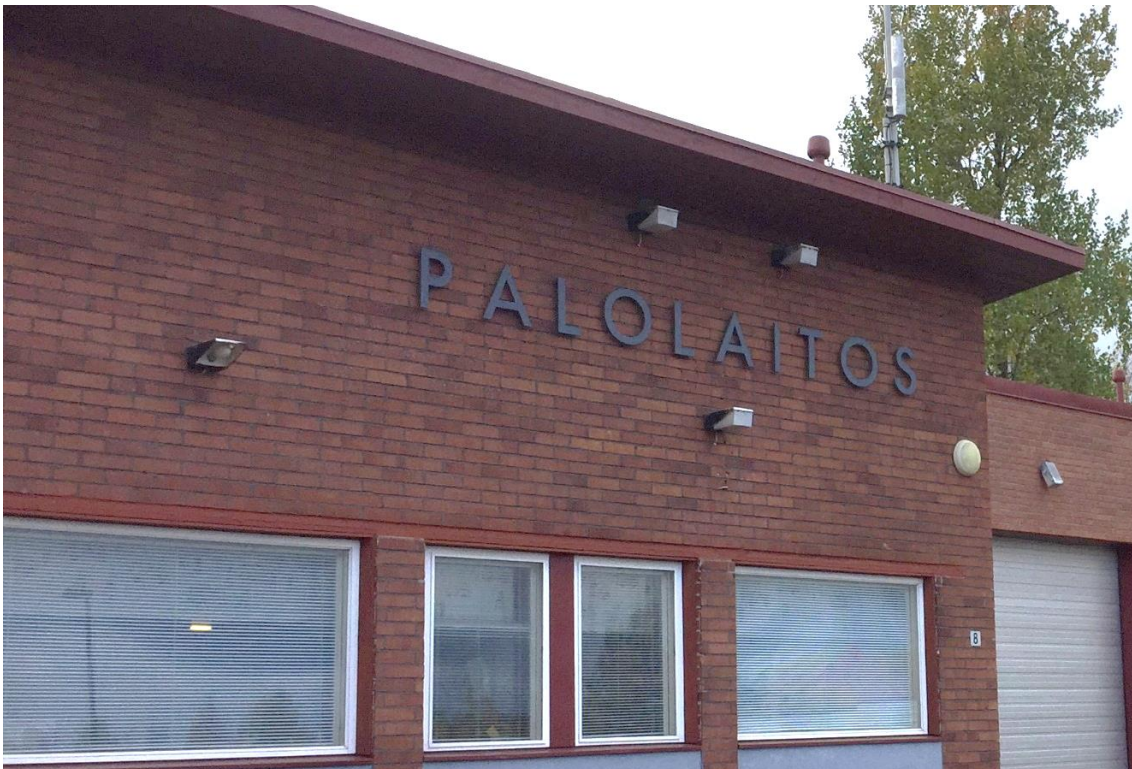
KAAVASELOSTUS

20602037

TAIVALKOSKEN KUNTA

ASEMAKAAVAN MUUTOS UUTTA PALOASEMAA VARTEN KORTTELISSA 66

2.5.2019
SWECO YMPÄRISTÖ OY
OULU

Käsittelyvaiheet

Vireilletulokuulutus	21.2.2019
Valmisteluvaiheen kuuleminen (MRL 62 §)	28.2.2019 – 29.3.2019
Nähtävilläolo (MRA 27 §)	
Hyväksyminen, kunnanhallitus	
Hyväksyminen, kunnanvaltuusto	
vaihe	päiväys

Sisältö

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1	Kaava-alueen sijainti	1
1.2	Tehtävä	1
2	TIIVISTELMÄ	2
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	2
3	LÄHTÖKOHDAT	3
3.1	Tavoitteet	3
3.2	Selvitys suunnittelualan oloista	4
3.2.1	Alueen yleiskuvaus	4
3.2.2	Luonnonympäristö	4
3.2.3	Maisema	5
3.2.4	Rakennettu ympäristö.....	8
3.2.5	Muinaismuistot.....	8
3.2.6	Ympäristön häiriötekijät	8
3.2.7	Maanomistus	9
3.2.8	Liikenne ja kunnallistekniikka	9
4	SUUNNITTELUTILANNE	11
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	11
4.2	Maakuntakaava	11
4.3	Yleiskaava	13
4.4	Asemakaava.....	13
4.5	Rakennusjärjestys	14
5	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	15
5.1	Asemakaavan suunnittelun tarve	15
5.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	15
5.3	Osallistuminen ja yhteistyö	15
5.3.1	Osalliset	15
5.3.2	Viranomaisyhteistyö	16
5.4	Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	16
5.4.1	Vaihtoehtoisten kaavaluonnosten vaikutusten selvittäminen, arviointi ja vertailu	17
5.4.2	Yhteenveto vaihtoehtojen vertailusta.....	20
5.4.3	Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet	21
5.5	Suunnittelun vaiheet	21
5.6	Luonnosvaiheen kuuleminen.....	23
5.7	Ehdotusvaiheen kuuleminen	23

6	ASEMAKAAVAN KUVAUS.....	24
6.1	Mitoitus.....	24
6.2	Aluevaraukset	24
6.3	Kaavan vaikutukset	24
6.3.1	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen	24
6.3.2	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	24
6.3.3	Vaikutukset liikenteeseen	25
6.3.4	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	25
6.3.5	Vaikutukset pohjaveteen	25
6.4	Kaavamerkinnot ja -määräykset	26
7	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	27
7.1	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat	27
7.2	Toteuttaminen ja ajoitus.....	27
7.3	Toteutuksen seuranta	27

Kartat:

Asemakaavakartta 1:2000	2.5.2019
(sis. ote voimassa olevasta asemakaavasta)	

Litteet:

Taivalkosken paloaseman hankeselvitys	1.2.2018
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	17.1.2019
Seurantalomake	16.4.2019
Luonnosvaiheen vastineet saatuihin lausuntoihin	16.4.2019
Ehdotusvaiheen vastineet saatuihin lausuntoihin	x.x.2019

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos koskee Taivalkosken kirkonseudun asemakaavan korttelia 66 sekä siihen liittyviä katu-, erityis-, ja virkistysalueita.

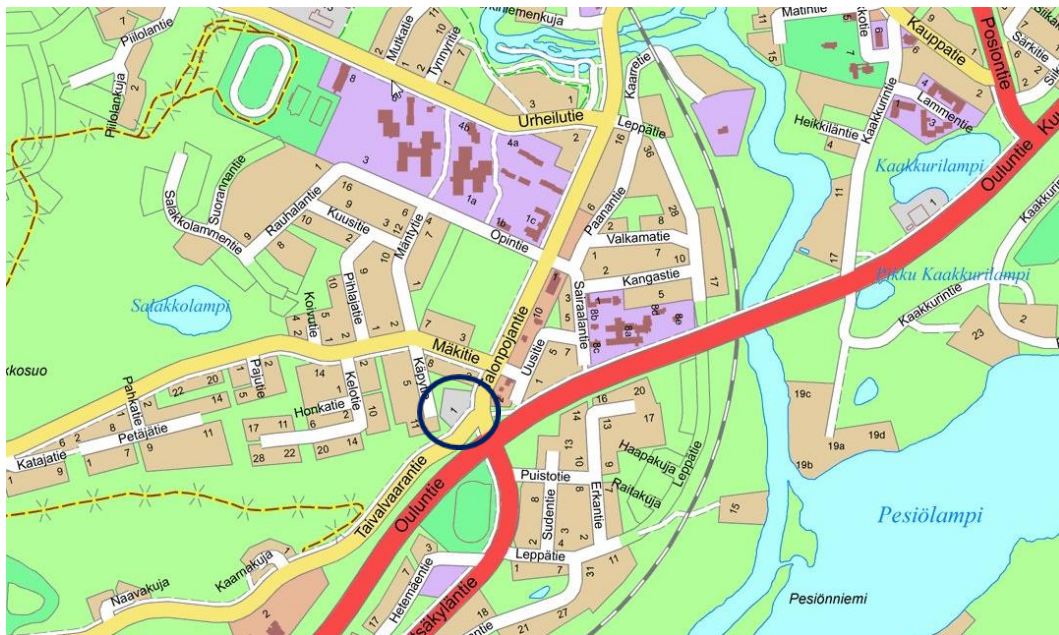
Asemakaavan muutoksella muodostuu Taivalkosken kirkonseudun asemakaavan kortteli 66 sekä siihen liittyvät katu-, erityis-, ja virkistysalueet.

1.1 Kaava-alueen sijainti

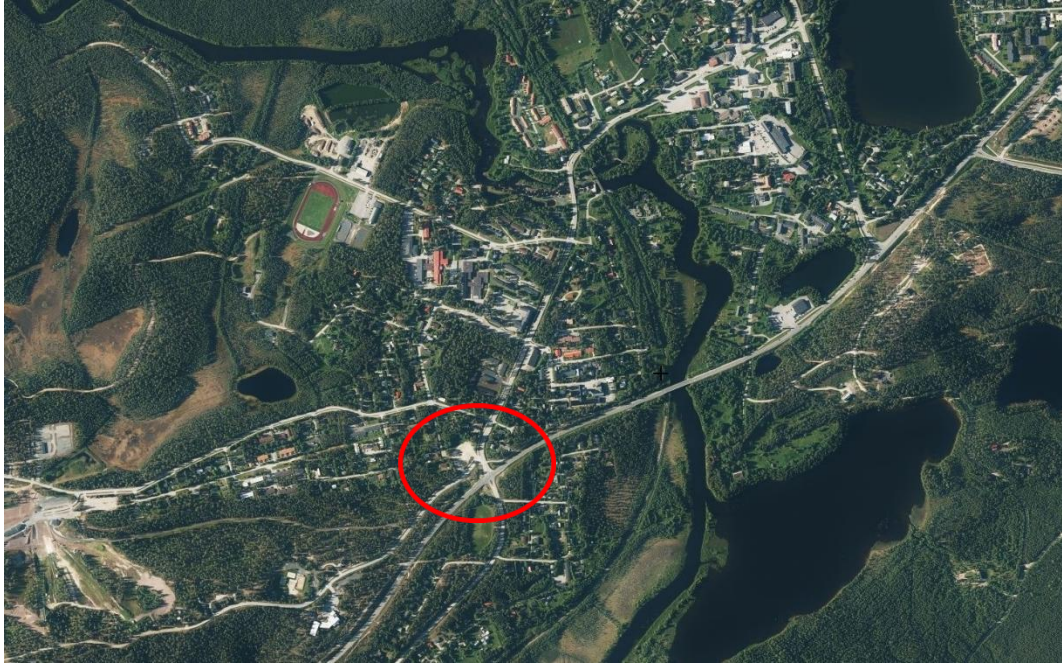
Kaava-alueeseen kuuluu entinen Shellin huoltoasematontti, joka sijaitsee näkyvällä, liikenteellisesti keskeisellä paikalla Taivalkosken keskusta-alueella Talonpojantien ja Taivalvaarantien risteyksessä. Alueen ympärillä Mäkitien ja Käpytien varsilla on pääasiassa pientaloasutusta. Taivalkosken keskusta sijaitsee suunnittelualan koillispuolella.

1.2 Tehtävä

Tehtävänä on laatia asemakaavan muutos korttelialueelle 66. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa uuden paloaseman rakentaminen kyseiselle korttelialueelle.

Suunnittelualan sijainti. (Kartta Taivalkoski, karttapalvelu)

Suunnittelualueen sijainti. (Kartta MML Karttapaiikka)

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

18.2.2019 § 82	Päätös kaavamuutoksen käynnistämisestä
21.2.2019	Vireilletuloilmoitus, OAS nähtäville
28.2.2019 – 29.3.2019	Kaavaluonnokset nähtävillä valmisteluvaiheen kuulemistavarten
x.x.2019 – x.x.2019	Kaavaehdotus nähtävillä
xx.2019	Hyväksyminen, kunnanvaltuusto

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Tavoitteet

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan uuden paloaseman rakentaminen Taivalkosken taajamaan entiselle Shellin tontille Taivalvaarantien ja Talonpojantien risteysalueen tuntumaan. Paloaseman nykyisen paikan on todettu olevan liian ahdas tulevia tarpeita ja toimintaa ajatellen. Tavoitteena on laatia asemakaava, joka mahdollistaa uuden paloaseman toteuttamisen olemassa olevaan ympäristöön sopivalla tavalla. Laaditussa hankesuunnitelmassa on eritelty tarkemmin uutta paloasemaa koskevat tilatarpeet.

Kaavamuutoksessa tulee varmistaa liikennejärjestelyjen toimivuus paloaseman tarpeisiin soveltuvaksi. Liittymät tulee suunnitella parhaalla mahdollisella tavalla ottaen huomioon turvallisuustekijät. Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota kevyen liikenteen turvallisuuteen.

Paloaseman tarkempi suunnittelu ja arkkitehtisuunnittelu on aloitettu syyskuussa 2018. Suunnittelusta vastaa Arkkitehtuuritoimisto Ylipahkala Oy. Asemakaava tukeutuu laadittuihin suunnitelmiin.

Taivalkosken paloaseman asemapiirrosluonnos 16.1.2019. Arkkitehtuuritoimisto Ylipahkala Oy.

3.2 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.2.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamutosalue sijaitsee Taivalkosken taajamassa, Taivalvaarantien ja Talonpojantien risteuksen luoteiskulmassa. Tontilla on aikaisemmin sijainnut Shellin huoltoasema, joka on purettu. Tontti on tyhjillään.

Entisen Shellin tontti.

3.2.2 Luonnonympäristö

Suunnittelualue on ollut entuudestaan rakennettua aluetta. Alueella ei ole suojeltavia luon-
tohteita.

Pohjavesi

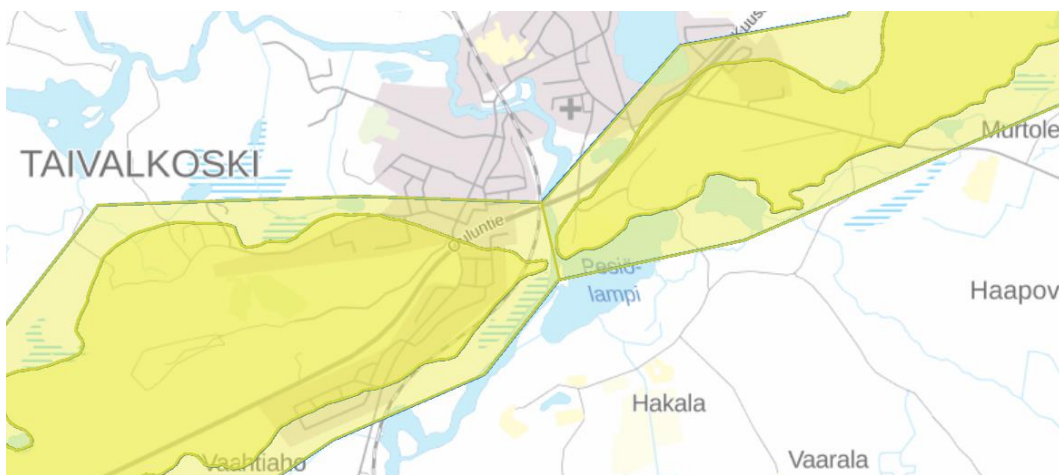
Entisen Shellin tontin lähiympäristö sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella (11832001 Taivalvaara-Repovaara). Alue on luokiteltu 20.3.2019 luokkaan 1E kuuluvaksi. Alueella on maaekosysteemi, joka on suoraan riippuvainen pohjavesialueen pohjavedestä, minkä vuoksi luokitusnumeroon on liitetty lisämerkintä E. Pohjaveden päävirtaus-suunta on suunnittelualueelta länsilounaaseen kohti vedenottamoita.

ELY-keskuksen asemakaavaluonnoksesta antaman lausunnon mukaan itse paloaseman sijoittamiselle entisen Shellin kiinteistön alueelle ei ole pohjavesien suojelullisia esteitä. Sijainti pohjavesialueella tulee kuitenkin huomioida piha-alueiden ja harjoitusalueiden käytössä.

Ote yleiskaavaa varten vuonna 2011 tehdystä luontoselvityksestä.

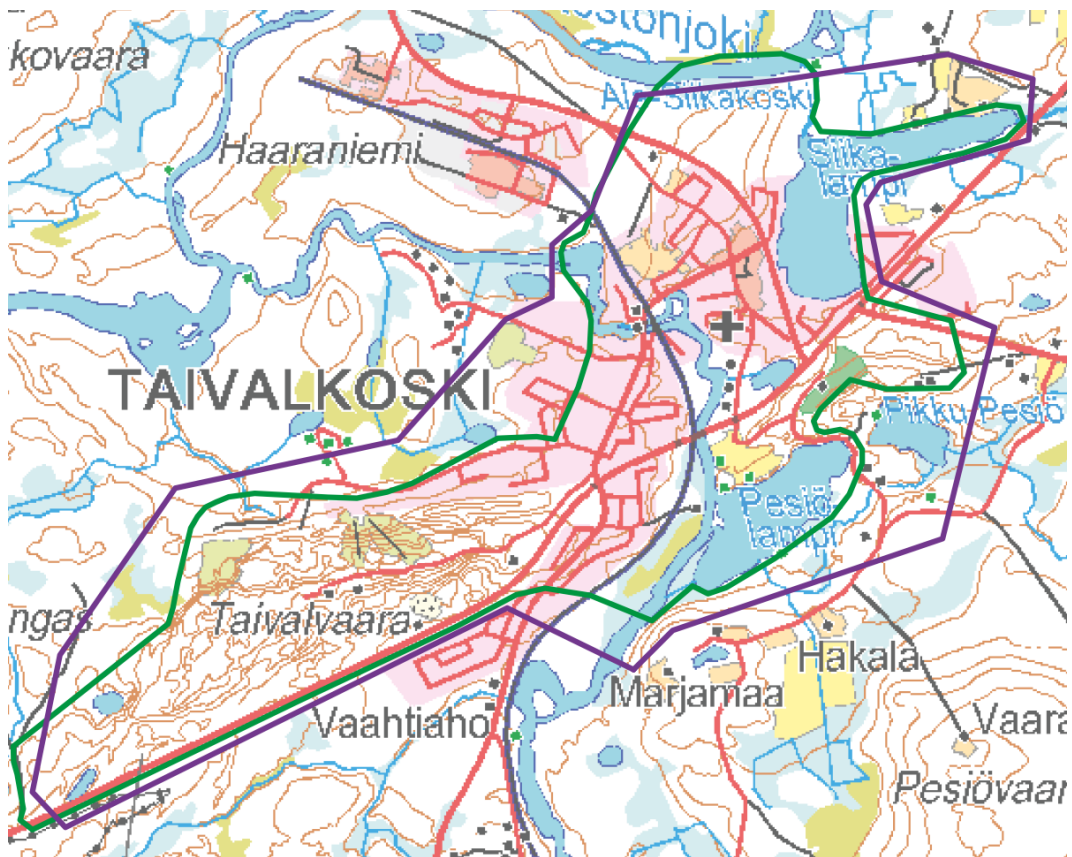
Pohjavesialueen raja (Ympäristökeskuksen karttapalvelu 4.9.2018).

3.2.3 Maisema

Taivalkosken taajama sijaitsee Pohjanmaan maisemamaakunnan alueella, Kainuun vaaraseudulla. Maisemaseudulle ovat tyypillisiä vaaramaisemat. Seudulla on paljon suuria reittimäisiä järvivesistöjä ja pienempiä järviä sekä puroja ja jokia. Harva asutus sijaitsee vaarojen rinteillä ja vesistöjen varsilla.

Koko Taivalkosken kirkonkylä on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Maisema-alueeseen kuuluvat kirkonkylän lisäksi myös sitä ympäröivät vesialueet sekä vaarat, kuten suunnittelualueiden läheisyydessä olevat Siikalampi ja Taivalvaara.

Maisemainventointitietojen mukaan: ”Taivalkosken kirkonkylä sijaitsee maisemallisesti kauniilla ja omaleimaisella paikalla Taivalvaaran, ljoen ja Kostonjoen uomien sekä Siikalammen ja Pesiölammen rajaamalla alueella. Maisemalle ovat monin paikoin tyypillisiä pitkä näkymät vesistöjen yli ja taajaman laidalta toiselle. Vaikka kirkonkylän keskusta on monin paikoin rakennuskannaltaan ja taajamarakenteeltaan varsin tavanomainen kunnan keskustaajama, kokonaisuus on kuitenkin arvokas ja mieleen jäävä. Alueen arvot pohjautuvat vahvasti nimenomaan maisemalle ominaisiin erityispiirteisiin. Kirkonkylä sijaitsee maisemallisesti poikkeuksellisen hienolla paikalla. Taajama erottuu maamerkinomaisena kohteena Valtatielle 20.” (Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla, päivitys- ja täydennysinventointi 2013-2015)

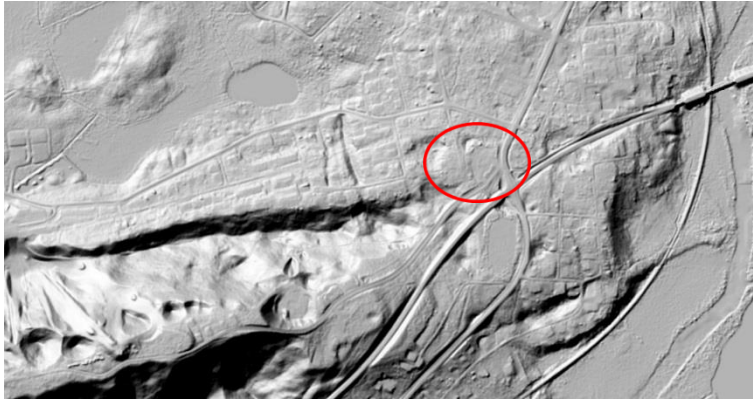

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Päivitysinventoinnissa määritelty aluerajaus on esitetty kartalla violetilla viivalla. (Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla, päivitys- ja täydennysinventointi 2013-2015)

Topografia

Itse suunnittelualue on pinnanmuodoiltaan varsin tasainen, tonttia lienee pengerretty huoltoaseman rakentamisen yhteydessä. Puretun huoltoaseman paikan luoteispuolella on matala ojapainanne. Aluetta rajaavat päätiet, Ouluntie ja Talonpojantie, sijaitsevat penkereillä

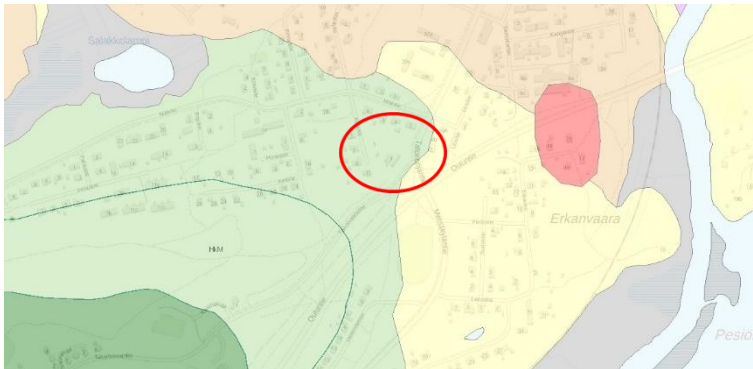
ympäröivää maanpintaa ylempänä. Suunnittelualueen länsipuolella sijaitseva Taivalvaara erottuu rinnevarjostuskuvassa voimakkaana itä-länsisuuntaisena selänteenä.

Rinnevarjostus. (Kuva MML karttapaikka) Suunnittelualueen likimääräinen sijainti on esitetty kartalla punaisella rajauksella.

Maaperä

Suunnittelualueen maaperä on pinta- ja pohjamaalajiltaan hiekkaa (Hk).

Alueen maaperä. Tumman vihreällä värillä on esitetty sora, vaalean vihreällä hiekka, keltaisella karkea hiehta ja oranssilla hiekkamoreeni. (Kuva GTK Maankamara) Suunnittelualueen likimääräinen sijainti on esitetty kartalla punaisella rajauksella.

Maisemakuva

Alue on maisemakvaltaan taajaman reuna-alueita ja tiemaisemaa. Näkymiä hallitsevat alueella risteävät tiet, Ouluntie (valtatie 20), Talonpojantie ja Taivalvaarantie. Talonpojantien ja Ouluntien risteysalue hahmottuu tiemaisemassa näkyvänä solmukohtana.

Suunnittelualueelle sijoittuva paloasema tulee näkymään tärkeänä maamerkkirakennuksena vilkkaasti liikennöidylle Ouluntielle sekä keskustaan johtavalle Talonpojantielle. Oulun suunnasta saapuville se erottuu Taivalvaaran ja vaaralla sijaitsevan hotellin jälkeen seuraavana maamerkkikohteena, joka viestii saapumisesta Taivalkoskelle.

3.2.4 Rakennettu ympäristö

Entisen Shellin huoltoasemarakennus on purettu ja tontti on tyhjillään. Tontti sijaitsee lähellä Ouluntietä, ja sille on liittymät Talonpojantieltä ja Taivalvaarantieltä. Tontin pohjois- ja länsipuolilla on tavanomaista pientaloasutusta. Myös Talonpojantien toisella puolella on pientaloasuntoja. Talonpojantien varressa on Taivalkosken koulu, ja alueella on jalankulku- ja pyörätieyhteydät ja suojatiet. Tontin länsipuolella on Taivalvaaran matkailualue.

Suunnittelualueella ei ole valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokasta rakennuskantaa.

Rakennukset suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä. (Ortoilmakuva Maanmittauslaitos)

3.2.5 Muinaismuistot

Suunnittelualueella ei ole tunnettuja kiinteitä muinaisjäänöksiä eikä löytöpaikkoja. Tiedot on tarkistettu Museoviraston muinaisjäänösrekisteristä 11.1.2019.

3.2.6 Ympäristön häiriötekijät

Suunnittelualueille ei kohdistu merkittäviä ympäristön häiriötekijöitä. Huoltoasematontti sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella. Tontti sijaitsee noin 1,7 km etäisyydellä Taivalvaaran vedenottamosta, pohjaveden virtaussuunta on suunnittelualueelta länsilounaaseen kohti vedenottamoa.

Pohjavesialueelle on laadittu suojelusuunnitelma. Tontin maa-alue on puhdistettu ja sillä sijainneet maanalaiset öljysäiliöt poistettu. ELY-keskus on antanut lausunnon kunnostamisen loppuraportista 5.12.2018 ja todennut, että kohde on kunnostettu nykyisin käytössä olevien vaatimusten mukaan hyväksyttävästi ja maaperään ei ole jäänyt öljyhiilivetyjä, joten alueella ei ole puhdistustarvetta eikä käyttörajoitetta. ELY-keskuksen kaavaluonnoksesta antaman lausunnon mukaan itse paloaseman sijoittamiselle entisen Shellin kiinteistön alueelle ei ole pohjavesien suojelullisia esteitä.

ELY-keskuksen kaavaluonnoksesta antaman lausunnon mukaan paloaseman yhteyteen sijoittuvien piha- ja harjoitusalueiden käytössä tulee huomioida sijainti pohjavesialueella ja sen aiheuttamat vaatimukset. Paloasematoiminta tarvitsee piha- ja harjoitusaluetta. Pohjaveden suojelun kannalta öljytuotteiden käsittely, öljyllä likaantuneen torjuntakaluston peseminen ja palontorjunta-aineiden käsittely ei ole alueella suotavaa. Piha- ja harjoitusalueet ilmeisesti päällystetään ja mahdollisesti varustetaan öljyn- ja hiekanerotuskaivoilla, jota kautta harjoitus- ja piha-alueelle päätyneiden haitta-aineiden pitäisi kulkeutua viemäriverkostoon. Voimakkaiden sadekausien aikana ja jos lumia läjitetään harjoitus- ja piha-alueen ulkopuolelle, voi haitta-aineita päätyä em. alueilta maaperään ja sitä kautta pohjaveteen ja edelleen taivalkoskelaisten juomaveteen. ELY-keskuksen lausunnon mukaan on toivottavaa etsiä tarvittava harjoituspaikka pohjavesialueen ulkopuolelta, jos piha- ja harjoitusalueella tapahtuvasta toiminnasta aiheutuu riski pohjaveden laadulle. Jos molempien toimintojen pitää olla samalla alueella, niin tällöin on syytä etsiä paloasemalle ja sen toiminnalle käytännöllisempi paikka, jossa toiminnasta ei aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

3.2.7 Maanomistus

Huoltoaseman tontti on Taivalkosken kunnan omistuksessa.

3.2.8 Liikenne ja kunnallistekniikka

Taivalkosken kirkonkylän taajama ja suunnittelualue sijoittuvat Valtatien 20 (Ouluntien) varrelle. Ouluntielle on taajaman kohdalla paljon myös paikallista liikennettä. Ouluntieltä suunnittelualueen kohdalla erkaneva Talonpojantie on taajaman sisäinen yhdystie.

Suunnittelualue sijaitsee liikenteellisessä solmukohdassa Talonpojantien ja Taivalvaarantien risteyksessä, aivan Ouluntien risteuksen tuntumassa. Alueella on myös matkailuliikennettä Taivalvaaran alueelle. Taivalkosken koulu sijoittuu Talonpojantien varteen, ja alueella liikkuu paljon koululaisia ja koulukuljetuksia. Tontille on kaksi valmista liittymää Talonpojantieltä ja Taivalvaarantieltä. Taivalvaarantien ja Talonpojantien varsilla on kevyen liikenteen väylät, jotka sijaitsevat huoltoaseman tontin puolella. Myös Ouluntien pohjoispuolella on kevyen liikenteen väylä Talonpojantien ja Kauppantien risteysten välillä.

Jatkossa liikennejärjestelyt ja paloaseman tontin liittymäratkaisut tullaan suunnittelemaan yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Liikennejärjestelyiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota turvalliseen liikkumiseen alueella. Erityisesti tulee huomioida kevyt liikenne. Ase-

makaava-alueella säilyvät Taivalvaarantien ja Talonpojantien varsilla kulkevat kevyen liikenteen väylät. Liikenneturvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota jatkossa erityisesti kohdissa, joissa kevyen liikenteen väylät ja paloaseman tontille johtavat liittymät risteävät.

Suunnittelualueella on olemassa liittymismahdollisuus sähkö-, talous- ja jätevesiverkostoon sekä tarvittaessa kaukolämpöön.

Ote liikenneviraston liikennemääräkartasta (3.5.2018)

4 SUUNNITTELUTILANNE

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

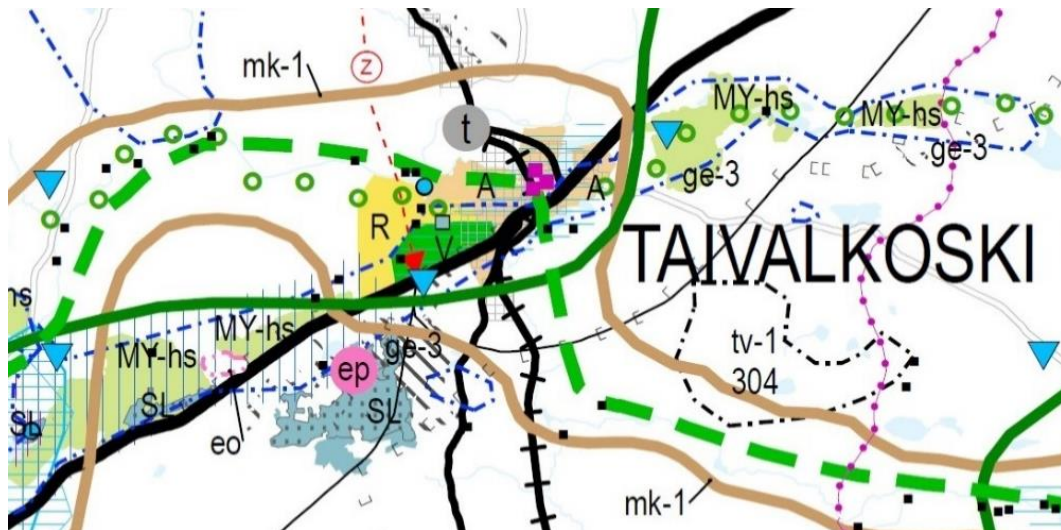
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet eli VAT:t ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtion ja kuntien viranomaisten on otettava tavoitteet huomioon toiminnassaan ja edistettävä niiden toteuttamista. Viranomaisten tulee myös arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden suhteen.

Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen. Valtioneuvoston päätös on tullut voimaan 1.4.2018.

Keskeiset teemat uusissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ovat toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja uusiutumiskykyinen energiahuolto.

4.2 Maakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava on vastikään uudistettu kolmessa vaiheessa. Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava on hyväksytty 2.12.2013 ja vahvistettu 23.11.2015, kaava on saanut lainvoiman 3.3.2017. Kaavassa käsiteltäviä teemoja ovat energiantuotanto ja -siirto, kaupan palvelurakenne, luonnonympäristö, liikennejärjestelmä ja logistiikka. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja saanut lainvoiman 2.2.2017. Siinä käsiteltäviä teemoja ovat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet, maaseudun asutusrakenne, virkistys- ja matkailualueet, seudulliset ampumaradat ja materiaalikeskukset sekä puolustusvoimien alueet. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018 ja määrätty tulemaan voimaan maakuntahallituksessa 5.11.2018 maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla. Kaavassa käsiteltäviä teemoja ovat pohjavesi- ja kiviainesalueet, mineraalipotentiali- ja kaivosalueet, tuulivoima-, suoalueiden ja verkostojen tarkistukset, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset sekä Oulun seudun liikenne ja maankäyttö.

Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta. (Pohjois-Pohjanmaan liitto, yhdistelmäkartta 5.11.2018).

Vahvistetussa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa suunnittelualue sijaitsee taajama- toimintojen alueella (A). Merkinnällä osoitetaan asumisen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumisalue ja laajentumisalueita. Suunnitelumääräysten mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee alueiden käyttötö- järjestyksessä ja mitoituksessa kiinnittää erityistä huomiota vaihtoehtoisten aluekokonai- suuksien toiminnallistaloudelliseen edullisuuteen, ympäristön laatuun ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee edistää yhdyskuntara- kenteen eheyttämistä hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla sekä taajaman ydinalu- een kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti selkeästi hahmottuvaksi kes- kukseksi. Maankäyttöratkaisuissa tulee pyrkiä hyvän energiatalouteen. Yksityiskohtaisem- massa kaavoituksessa tulee määritellä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kannalta edulliset vyöhykkeet taajamarakenteen kehittämisen perustaksi. Yksityiskohtaisempiin kaavoihin tulee sisällyttää periaatteet uudisrakentamisen sopeuttamisesta rakennettuun ympäristöön. Alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alu- eella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät.

Taivalkosken keskusta kuuluu Iijokilaakson maaseudun kehittämisen kohdealueeseen mk- 1. Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutualueita, joilla kehitetään erityi- sesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Alueita kehitetään jokiluontoon ja -maisemaan perustuvana sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti mer- kittäviin kulttuuriympäristöihin ja -kohteisiin tukeutuvana asumis-, virkistys- ja vapaa-ajan alueena ja luontomatkailuvyöhykkeenä. Kohdealueella sijaitsevia taajamia kehitetään eri- tyisesti jokimaiseman arvojen ja mahdollisuuksien pohjalta. Yksityiskohtaisemmassa suun-

nittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureittien kehittämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.

Taivalkosken kirkonkylä on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueetta. Suunnittelumääräysten mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota selvityksessä *Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi* (Pohjois-Pohjanmaan liitto, julkaisu B:86, 2015) esitetyissä aluekuvauksissa selostettujen ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.

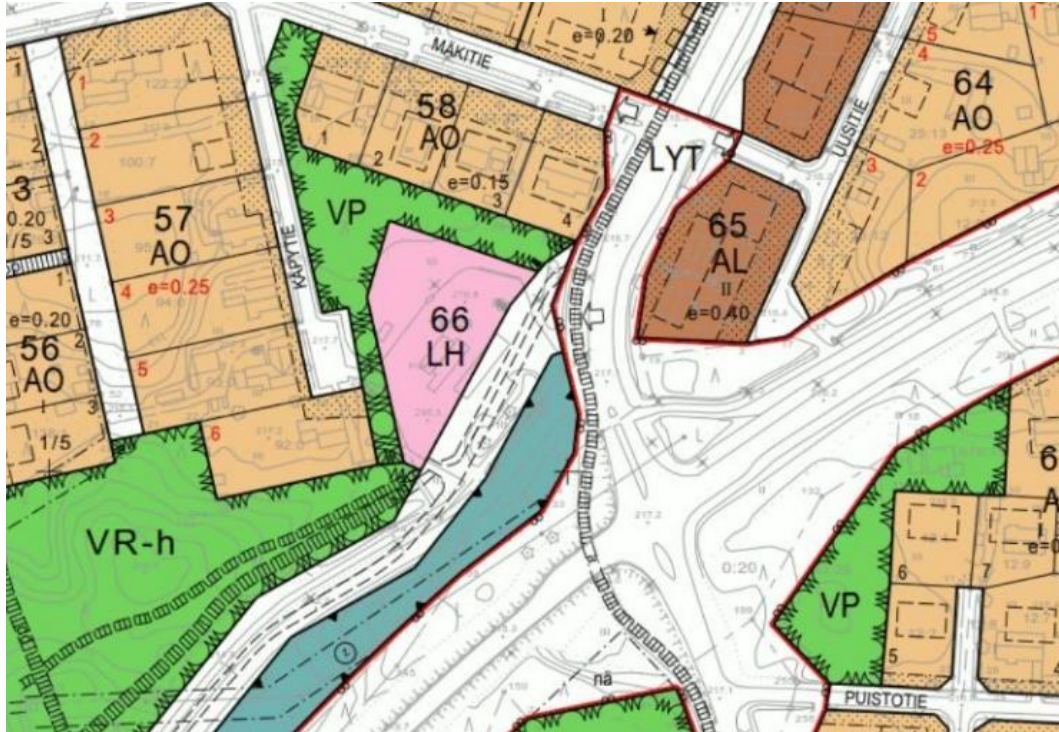
Suunnittelualue sijaitsee yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella. Suunnittelumääräysten mukaan pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskiä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

4.3 Yleiskaava

Taivalkosken keskustan uuden osayleiskaavan laatiminen on vireillä. Edellinen keskustajaman yleiskaava, joka on laadittu vuonna 1981 ja päivitetty vuonna 1988, on vanhentunut. Kunnanvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 13.4.1989, mutta sitä ei toimitettu Lääninhallituksen vahvistettavaksi. Asemakaavan muutoksissa hyödynnetään vireillä olevan yleiskaavan aineistoa ja selvityksiä.

4.4 Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa vuonna 1986 vahvistettu Taivalkosken kirkonseudun asemakaava. Kortteli 66 on asemakaavassa osoitettu huoltoaseman korttelialueeksi (LH). Talonpojantien alkuosa ja Ouluntie ovat yleistä liikennealuetta (LYT). Taivalvaarantie on kaualuetta.

Ote Taivalkosken asemakaavayhdistelmästä. (voimassa oleva asemakaava)

4.5 Rakennusjärjestys

Taivalkosken rakennusjärjestys on tullut voimaan 11.8.2015.

5 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Taivalkosken vuonna 1968 rakennettu ja vuonna 1993 laajennettu paloasema on käynyt kalustomäärän ja toimintojen kehittyessä ahtaaksi ja rakenteeltaan heikoksi. Lisäksi pelastuslaitoksen tehtäväksi on tullut ensihoito, joka tarvitsee uutta tilaa paloaseman yhteyteen. Pelastuslaitos on kirjannut voimassaolevaan palvelutasopäätökseen 2017-2020, että Taivalkosken paloaseman peruskorjausta tai uusimista viedään eteenpäin laaditun hankesuunnitelman mukaisesti.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen työryhmä on laatinut 1.2.2018 valmistuneen hankesuunnitelman (liitteenä). Valmistelussa asiantuntijana on ollut Taivalkosken tekninen johtaja Raimo Varanka. Työryhmä on tutkinut paloaseman sijaintina nykyistä paikkaa peruskorjauksena ja laajenuksena, peruskorjauksena olemassa olevaan muuhun rakennukseen sekä uudisrakennusvaihtoehtona vapaille tonteille. Taivalkoskella ei ole keskusta-alueella sellaista tyhjillään tai vapautumassa olevaa rakennusta, johon paloaseman edellyttämät toiminnot olisi kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa. Nykyinen rakennuspaikka ei mahdollista tarvittavaa isompaa laajennusta ilman lisämaan hankintaa. Lisäksi nykyisen paikan liikennejärjestelyt, paloaseman sijainti ja tilat ovat epäkäytännölliset, mm. toimintoja on yhdistetty epäkäytännöllisesti ajoneuvojen säilytystiloihin.

Hankeselvityksen pohjalta on esitetty, että Taivalkoskelle rakennetaan kokonaan uusi paloasema. Parhaiten soveltuvaksi paikaksi on todettu ensisijaisesti Talonpojantien ja Taivaarantien risteyksessä sijaitseva ns. Shellin tontti. Paloaseman rakentaminen tontille edellyttää asemakaavan muuttamista.

5.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Taivalkosken kunnanhallitus päätti käynnistää kaavam muutoksen 18.2.2019 § 82.

Kaava kuulutettiin vireille 21.2.2019 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville koko kaavaprosessin ajaksi.

5.3 Osallistuminen ja yhteistyö

5.3.1 Osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 § mukaan kaavoitukseen osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisille ja kunnan jäsenille varataan mahdollisuus osallistua kaavan ja kaavam muutoksen valmisteluun, arvioida kaavan ja kaavam muutoksen vaikutusta sekä lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Tiivis vuorovaikutus kaavan laatijan ja osallisten välillä on perusta työn onnistumiselle.

Kaavaprosessin aikana järjestetään MRL:n mukaiset julkiset nähtäville asettamiset, jolloin kunnan asukkailla ja muilla osallisilla on mahdollisuus tutustua kaava-aineistoon ja jättää siitä mielipiteitä ja muistutuksia.

Osallisia ovat:

- Suunnittelualueiden maanomistajat ja yritykset
- Kunnan asukkaat, yritykset ja yhteisöt
- Kunnan hallintokunnat
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan museo
- Museovirasto
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
- Alueen sähkö-, puhelin- ja vesiyhtiöt

Taivalkosken kunta tiedottaa kaavatyön vireilletulosta, osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen nähtäville asettamisista. Kunnan kaavoitusta koskevat ilmoitukset ja kuulutukset ja kaavoitusta koskeva materiaali ovat nähtävillä kunnan ilmoitustaululla ja Taivalkosken kunnan internet-sivuilla osoitteessa www.taivalkoski.fi.

5.3.2 Viranomaisyhteistyö

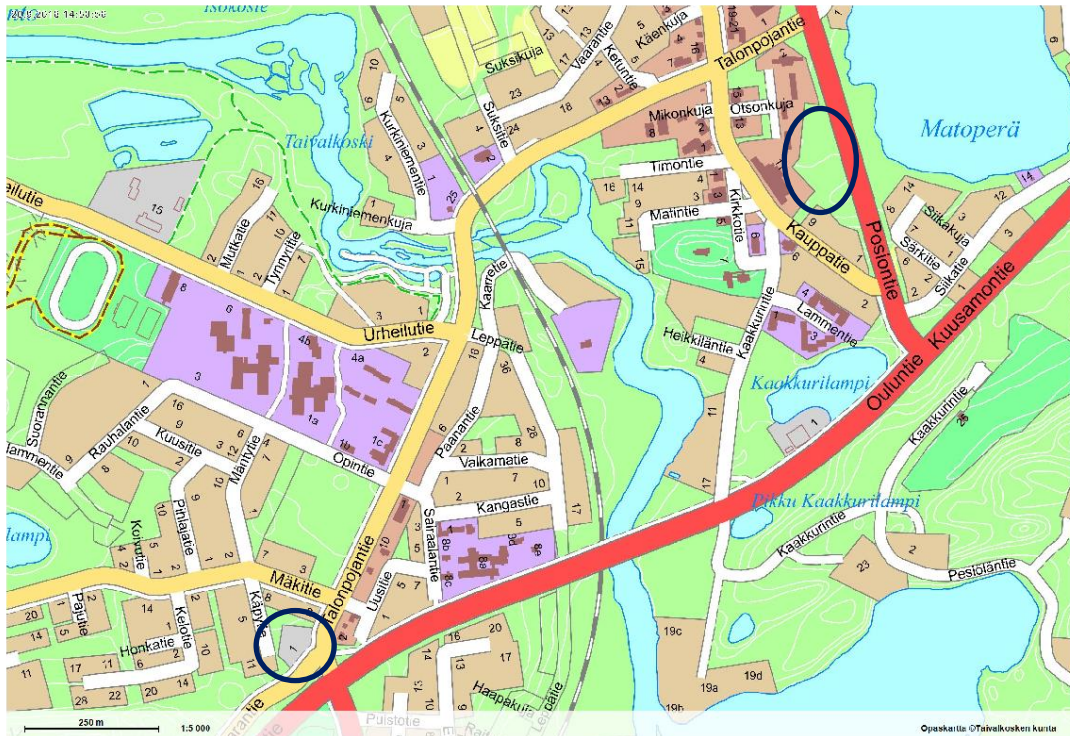
Keskeisiä viranomaisia tiedotetaan kaavan vireille tulosta.

Viranomaisilta pyydetään lausunnot sekä asemakaavan muutoksen luonnos- että ehdotusvaiheessa. Viranomaisneuvottelu järjestetään tarvittaessa.

5.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Asemakaavasta laadittiin suunnittelun alkuvaiheessa kaksi vaihtoehtoista kaavaluonnosta hankesuunnitelmassa parhaiksi arvioiduille paikoille.

Luonnoksissa tutkittiin paloaseman vaihtoehtoisina sijaintipaikkoina entistä Shellin huoltoasematonttia Talonpojantien ja Taivalvaarantien risteyksessä ja rakentamatonta puistoaluetta Posiontien ja Kauppatien välissä. Posiontien varsi on entuudestaan rakentamatonta puistoaluetta. Entinen huoltoasematontti Talonpojantien varressa on tyhjillään.

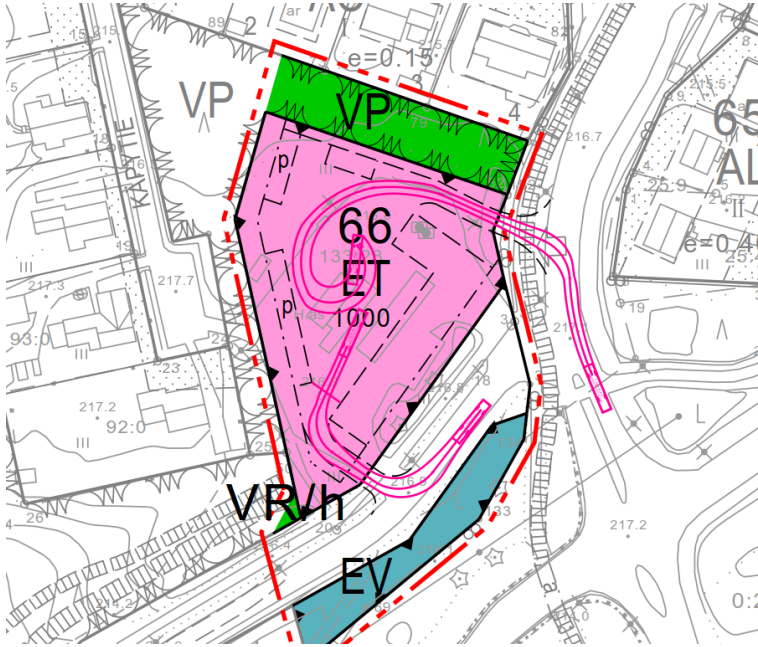
Paloaseman vaihtoehtoiset sijaintipaikat Taivalkosken osoitekartalla.

5.4.1 Vaihtoehtoisten kaavaluonnosten vaikutusten selvittäminen, arviointi ja vertailu

Tonttien käyttö suunniteltiin molemmissa vaihtoehdoissa siten, että paloauto mahtuu liik-kumaan alueella. Tilatarpeet selvitettiin asemapiirrostarkestelulla.

Molemmissa vaihtoehdoissa kiinnitettiin huomiota rakennuksen merkitykseen taajamaku-
vassa, luonnosvaihtoehdoissa uudisrakennus esitettiin sijoitettavaksi kadun/tien varteen.

Vaihtoehto 1 / Talonpojantie

Liikenne ja liikenneturvallisuus:

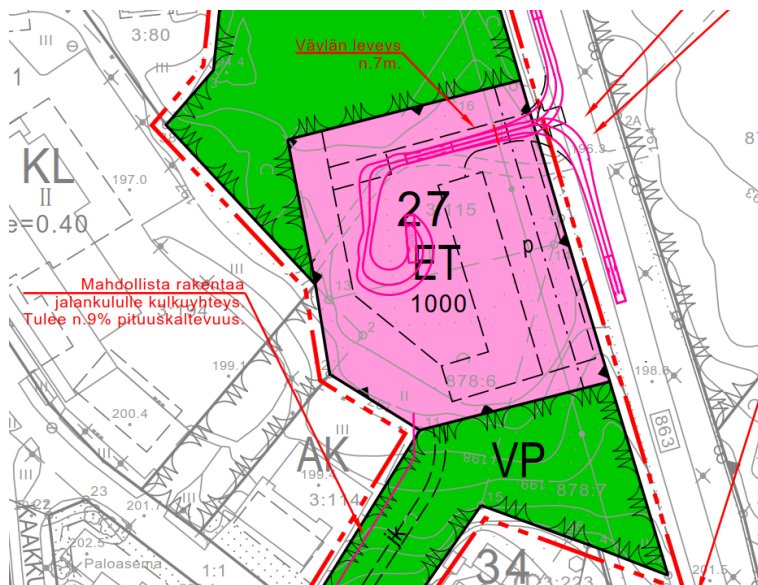
- Tonttiliittymät ovat valmiina olemassa taajaman sisäisiltä kulkuväyliltä.
- Alue on liikenteellisessä solmukohdassa, mutta lähdöt paloasematontilta tapahtuvat usean risteuksen kautta. Suoraa yhteyttä maantielle ei ole.
- Ouluntien liikenne on taajaman ja Talonpojantien risteuksen kohdalla vilkasta joutuuen paikallisliikenteestä. Alueella on myös jonkin verran matkailuliikennettä Taivalvaaran ja hotellin suuntaan.
- Talonpojantiellä on koulu ja runsaasti kevyttä liikennettä. Pyörätiet on toteutettu paloasematontin puolelle, jolloin paloasemalta lähtevä liikenne risteää kevyen liikenteen kanssa, mikä heikentää liikenneturvallisuutta. Myös Taivalvaarantien pyörätie on suunnitellun paloasematontin puolella.

Rakentaminen ja ympäristö:

- Tontin rakennettavuus on hyvä, ja tontti on kunnan omistuksessa.
- Alue on tärkeää pohjavesialuetta, mikä tulee huomioida toteutuksessa siten, ettei pohjavesiriskiä synny. Mm. mahdollisiin ajoneuvoista tapahtuviin öljyvuotoihin tulee varautua.
- Tontin ympärillä on omakotiasutusta, jota vasten jää suojavaähykkeeksi kapeat puistoalueet.

- Paloasemarakennuksen mittakaava poikkeaa ympäröivästä pienimittakaavaisesta rakentamisesta.
- Taajamamaisemassa kookas paloasemarakennus näkyy maamerkinomaisena rakennuksena Ouluntielle saakka. Taajamakuvan kannalta paras ratkaisu olisi sijoittaa paloasemarakennus katujen varteen, mutta toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös tontin käyttöön ja rakentamiseen asuintonttien puolella.
- Piha- ja harjoitusalueita on tontilla riittävästi (vähintään 1 200 m²), mutta vähemmän kuin vaihtoehdossa 2.
- Tontin läpi kulkee kaukolämpölinja.

Vaihtoehto 2 / Posiontie

Liikenne ja liikenneturvallisuus:

- Vaatisi uuden tasoliittymän, josta on matkaa Talonpojantien liittymään noin 280m ja Kauppatien liittymään noin 230m. Liittymän järjestäminen vaatii vielä neuvotte-luja ja ELY-keskukselta liittymäluvan. Posiontien nopeusrajoitus on uuden liittymän kohdalla 60 km/h. Posiontiellä liittymä tulisi montun kohdalle, mutta pituuskaltevuuden puolesta uusi liittymä olisi mahdollinen (noin 3-4 % pohjakartan perusteella).
- Tontille on ehkä mahdollista rakentaa henkilöautoliikenteelle ja kevyelle liikenteelle oma kulkuyhteys Kauppatieltä Kelan talon ja asuinpientalojen välissä olevan ka-pean rakentamattoman tontin kautta. Rakentamaton tontti on rinteessä, ja pituuskaltevuudeksi tulisi noin 9 %. Kelan talon ja S-marketin välissä ei ole mahdoli-suutta yhteydelle alueen nykyisen käytön vuoksi.

- Tontilta olisi suora ja nopea lähtö Posiontielle, joka ei risteä ollenkaan kevyen liikenteen kanssa. Mahdollinen pyörätien tarve Posiontien varressa liittyisi lähinnä virkistyskäyttöön, ja sen luonteva paikka olisi rannan puolella.
- Posiontien ja Ouluntien risteysalueen parannus on juuri valmistumassa, ja se toimii hyvin myös paloautoja ajatellen.
- Tontti- ja puistoalue laajennetaan kaavamuutoksessa valtion tiealueen ja kiinteistörajaan kiinni. Voimassa olevassa asemakaavassa liikennealue on esitetty paljon laajempina alueella aikaisemmin olleen sähkölinjan vuoksi.

Rakentaminen ja ympäristö:

- Alue on jakokunnan mailla, joten toteuttaminen edellyttää neuvotteluja ja uusia sopimuksia. Jakokunnan kanssa on keskusteltava asiasta ennen kaavan vireilletuloa.
- Tontti sijaitsee moreenirinteen alaosassa, ja on rakentamiskelpoinen. Hulevedet tulee ohjata rinteen suunnassa hallitusti tontin ohi. Pohjavesisuojuuksia ei kuitenkaan tarvita.
- Ympäriille jää reilusti suojaava puistovyöhykettä asutusta vasten. Paloasemarakennuksen mittakaava sopii hyvin lähiympäristön rakentamisen mittakaavaan (S-market, asuinkerrostalot ja liikerakennukset). Toiminnan luonne sopii hyvin keskustaan muun keskustan julkisluontoisen rakentamisen yhteyteen.
- Taajamakuvan kannalta paras ratkaisu olisi sijoittaa paloasema lähelle Posiontietä, mutta 20m lähemmäs maantien keskilinjaa ei ole kuitenkaan mahdollista rakentaa.
- Piha- ja harjoitusalueelle jää riittävästi tilaa. Harjoitusalue on mahdollista tilan puolesta toteuttaa muusta piha-alueesta erillisenä alueena, mutta päällystetyn piha-alueen laajeneminen ja puistoalueen pieneneminen ei taajamakuvallisesti ole paras ratkaisu.

5.4.2 Yhteenveto vaihtoehtojen vertailusta

Liikenteellisesti ja liikenneturvallisuuden puolesta Posiontien vaihtoehto on parempi ja toimivampi vaihtoehto, mutta edellyttää uutta maantieliittymää, josta on käytävä keskustelut ELY-keskuksen kanssa. Toisaalta molemmat vaihtoehdoissa on neuvottelutarvetta ELY-keskuksen kanssa.

Taajamakuvan kannalta suurta eroa ei synny. Rakentamisen mittakaavan puolesta paloasema sopii paremmin Posiontien varteen.

Tontin rakennettavuus Talonpojantien vaihtoehdossa on jonkin verran parempi, mutta se sijaitsee pohjavesialueella ja käytettävissä olevaa tilaa piha- ja harjoitusalueelle on vähemmän.

5.4.3 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Paloasema on päädytty suunnittelemaan Shellin tontille. Oulu-Koillismaan pelastuslaitos on todennut Shellin tontin toiminnalleen hyväksi ja on osaltaan hyväksynyt hankkeen jatkovalmistelun kyseiselle tontille.

Asemapiirrostartkastelussa tehdyssä mitoituksessa todettiin, että paloasema on mahdollista sijoittaa molemmille vertailussa mukana oleville tonteille. Molemmille tonteille tehtiin rakennettavuusselvitykset ja molemmat todettiin rakentamiskelpoisiksi. Maaomistuksen suhteen kunnan omistuksessa oleva Shellin tontti on parempi vaihtoehto, Posiontien tontti on useiden maanomistajien omistuksessa. Shellin tontilla jo entuudestaan olemassa oleva rakennuspaikka muutetaan asemakaavamuutoksella uuteen käyttöön, Posiontien alue on nykyisessä asemakaavassa puistoa. Liittymäjärjestelyissä on haasteita molemmilla tonteilla, mutta kunnan ja ELY-keskuksen ennakkoneuvotteluissa on todettu, että tarvittavat yhteydet ovat molemmille rakennuspaikoille järjestettävissä.

Rakennushanke on myös toteutuksen ja rahoituksen osalta tavoitteena käynnistää vuoden 2019 aikana. Kahdesta toteuttamiskelpoisesta paikasta on paloaseman sijaintipaikaksi päätetty valita jo kunnan hallinnassa oleva ja ennestään rakentamiseen kaavoitettu alue.

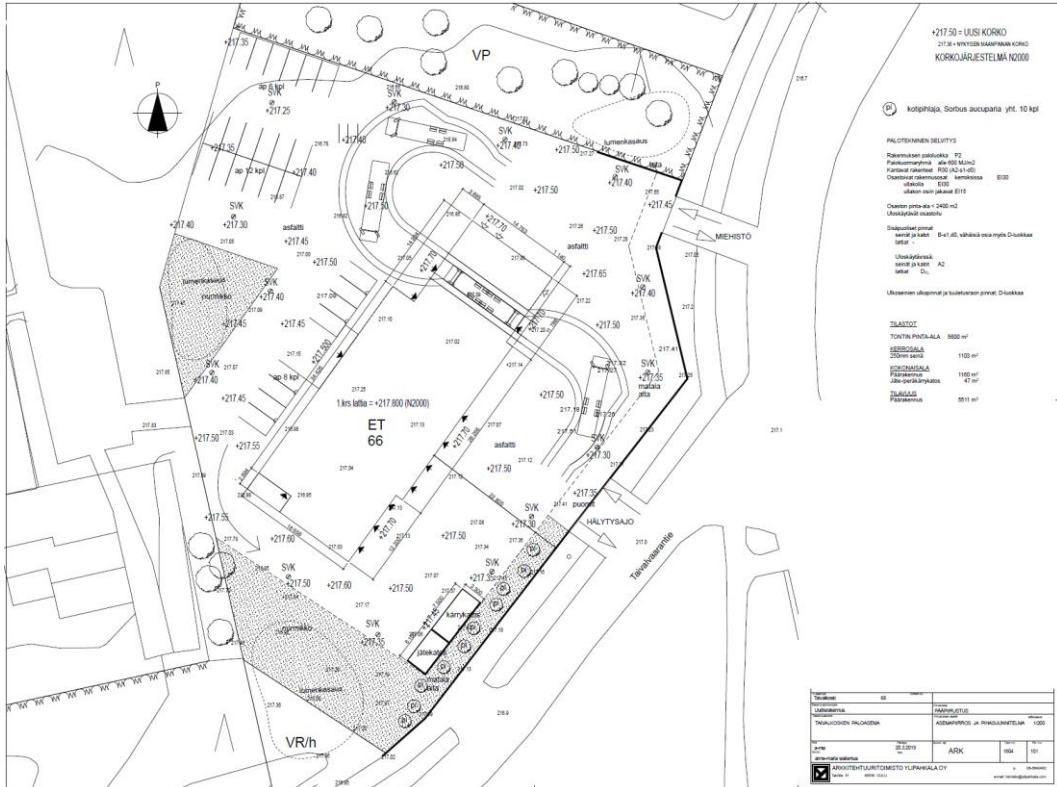
5.5 Suunnittelun vaiheet

Valmisteluvaiheessa kaavamuutoksen suunnittelussa on tukeuduttu Arkkitehtuuritoimisto Ylipahkala Oy:n laatimiin suunnitelmiin. Rakennussuunnittelua on tehty samaan aikaan kaavasuunnittelun kanssa.

Taivalkosken paloaseman asemapiirrosluonnos 16.1.2019. Arkkitehtuuritoimisto Ylipahkala Oy.

Ehdotusvaiheessa asemakaavamuutoksen suunnittelua on jatkettu arkkitehtisuunnitelmien pohjalta. Kaavaehdotukseen on tarkennettu korttelialueelle sijoittuvan rakennusoikeuden määrää päivitettyjen rakennussuunnitelmien mukaisesti: luonnosvaiheessa korttelialueelle oli määritelty rakennusoikeutta 1 000 k-m², ehdotusvaiheessa rakennusoikeutta on määritelty alueelle 1 200 k-m².

Taivalkosken paloasema, asemapiirros ja pihasuunnitelma 20.3.2019. Arkkitehtuuritoimisto Ylipahkala Oy.

Julkisivu Kaakkoon (Taivalvaarantien suuntaan) 20.3.2019. Arkkitehtuuritoimisto Ylipahkala Oy.

5.6 Luonnosvaiheen kuuleminen

Asemakaavaluonnos on ollut nähtävillä MRL 62 §:n sekä MRA 30 §:n mukaisesti 28.2.2019 – 29.3.2019 välisen ajan.

Kaavaluonnoksesta annettiin 5 lausuntoa ja 1 mielipide. Niiden pohjalta kaavaselostukseen on tehty täydennyksiä ja tarkennuksia:

- Asemakaavaselostukseen on täydennetty tietoja pohjavesialueesta ja sen asettamista vaatimuksista alueen suunnittelulle ja käytölle. Vaikutusten arviointiin on täydennetty tietoja alueen rakentamisen ja käytön vaikutuksista pohjaveteen.
- Asemakaavaselostukseen ja vaikutusten arviointiin on täydennetty tietoja liikenneturvallisuuden ja kevyen liikenteen huomioimisesta alueella.

5.7 Ehdotusvaiheen kuuleminen

Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä MRL 65 §:n sekä MRA 27 §:n mukaisesti xx-xx välisen ajan.

6 ASEMAKAAVAN KUVAUS

6.1 Mitoitus

Tontin mitoituksen lähtökohtana oli laadittu hankesuunnitelma. Uudelle paloaseman tontille varattiin asemakaavan valmisteluvaiheessa rakennusoikeutta 1 000 k-m². Ehdotusvaiheessa rakennusoikeuden määrää tarkistettiin ylöspäin arkkitehtisuunnitelmien mukaisesti. Asemakaavaehdotuksessa tontille on varattu rakennusoikeutta 1 200 k-m².

Tontille on lisäksi varattu piha- ja harjoitusalueita. Tontille on varattu pysäköintipaikkoja 8+18 kpl.

Tontin pinta-ala on 5 130 m². Tonttitehokkuus $e=0,23$.

6.2 Aluevaraukset

Paloaseman tontti on osoitettu asemakaavassa merkinnällä ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.

Paloasemarakennus ja pysäköintipaikat on osoitettu asemakaavassa arkkitehtisuunnitelmien mukaisina (Arkkitehtuuritoimisto Ylipahkala Oy, Taivalkosken paloaseman asemapiirrosluonnos 20.3.2019).

6.3 Kaavan vaikutukset

Vaikutusten arvioinnin tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua. Asemakaavan muutoksen toteuttamisen välittömiä ja välillisiä vaikutuksia arvioidaan suunnittelun yhteydessä (MRL 9 §, MRA 1 §).

Suunnittelun yhteydessä arvioidaan kaavamuutoksen vaikutuksia ensisijaisesti suunnittelualueen välittömään lähiympäristöön. Todennäköisesti merkittävimpiä ovat vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maisemaan, asuinympäristöön sekä liikenteen toimivuuteen ja liikenneturvallisuuteen. Suunnittelualue sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella, joten tarkastelussa on huomioitu myös vaikutukset pohjaveteen.

6.3.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Kaavamuutosalue sijaitsee toiminnallisesti ja liikenteellisesti keskeisellä paikalla Taivalkosken taajaman lounaisreunalla, Oulusta Kuusamoon johtavan Ouluntien (valtatie 20) varrella. Uusi paloasema tukeutuu olemassa olevaan taajamarakenteeseen.

6.3.2 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Alue sijaitsee jo rakentuneen taajama-alueen reunalla, joten rakentamisella ei sinänsä ole merkittäviä vaikutuksia rakennettuun ympäristöön tai maisemaan. Paikalla on jo entuudestaan ollut huoltoasemarakennus.

Paloaseman tontin ympärillä on omakotiasutusta. Asemakaavassa paloaseman piha-alueiden ja omakotitalojen piha-alueiden väliin jäävät suojavyöhykkeiksi ainoastaan kapeat puistoalueet, joten paloaseman ja sitä ympäröivien asfaltoitujen piha- ja pysäköintialueiden toteuttaminen saattaa heikentää ympäristön ilmettä lähimmillä tonteilla. Paloaseman toiminnasta saattaa aiheutua ajoittaisia häiriöitä ympäröivälle asutukselle.

Paloasemarakennus poikkeaa mittakaavaltaan ympäröivästä pienimittakaavaisesta rakentamisesta. Toisaalta kookkaalla paloasemarakennuksella on merkitystä tärkeänä maamerkkirakennuksena, joka näkyy hyvin ohi kulkeville päätteille. Ouluntielle rakennus näkyy merkinä Taivalkoskelle saapumisesta. Rakennuksen suunnittelussa on syytä kiinnittää erityistä huomiota sen merkitykseen maamerkinä Ouluntien ja Talonpojantien suuntaan.

6.3.3 Vaikutukset liikenteeseen

Paloasema sijoittuu liikenteellisesti keskeiselle, vilkkaasti liikennöidylle paikalle. Ouluntien liikenne on taajaman ja Talonpojantien risteuksen kohdalla vilkasta johtuen paikallisliikenteestä. Alueella on myös matkailuliikennettä Taivalvaaran ja hotellin suuntaan. Talonpojantiellä on koulu ja runsaasti kevyttä liikennettä. Taivalvaarantien ja Talonpojantien varsilla kulkevat kevyen liikenteen väylät on toteutettu paloasematontin puolelle, jolloin paloasemalta lähtevä liikenne risteää kevyen liikenteen kanssa, mikä saattaa heikentää liikenneturvallisuutta.

Alueen liikenteellisestä sijainnista on sekä etua että haittaa. Paloaseman sijainti on keskeinen liikenteellisessä solmukohdassa päätteiden risteuksen tuntumassa. Toisaalta nopeat lähdöt paloasemalta saattavat aiheuttaa vaaratilanteita jo entuudestaan vilkkaasti liikennöidyillä teillä. Asemakaavan toteutumisen myötä liikennemäärät risteysalueella ja päätteillä lisääntyvät. Lähdöt paloasematontilta tapahtuvat usean risteuksen kautta.

Jatkossa liikennejärjestelyt ja paloaseman tontin liittymäratkaisut tullaan suunnittelemaan yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Liikennealueiden ja liittymien suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota turvalliseen liikkumiseen alueella. Erityisesti tulee huomioida kevyt liikenne. Asemakaava-alueella säilyvät Taivalvaarantien ja Talonpojantien varsilla kulkevat kevyen liikenteen väylät. Liikenneturvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota jatkossa erityisesti kohdissa, joissa kevyen liikenteen väylät ja paloaseman tontille johtavat liittymät risteävät.

6.3.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Suunnittelualue on ollut entuudestaan rakennettua aluetta eikä alueella ole suojeltavia luontokohteita. Kaavamuutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia luonnonympäristöön.

6.3.5 Vaikutukset pohjaveteen

Suunnittelualue on tärkeää pohjavesialuetta, mikä tulee huomioida alueen toteutuksessa ja käytössä siten, ettei pohjavesiriskiä synny. Pohjavesien suojeluun on kiinnitetty huomiota kaavamääräyksissä. Alueelle ei sallita rakennustoimenpiteitä tai toimintoja, jotka saattavat vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kaavaluonnoksesta 1.4.2019 antaman lausunnon mukaan itse paloaseman sijoittamiselle entisen Shellin kiinteistön alueelle ei ole pohjavesien suojelullisia esteitä. Paloasemarakennuksen sekä sen yhteyteen sijoittuvien piha- ja harjoitusalueiden rakentamisessa tulee noudattaa pohjavesialueita koskevia määräyksiä.

Pohjavesialue ja sen asettamat vaatimukset tulee ottaa huomioon myös alueelle sijoittuvien piha- ja harjoitusalueiden käytössä. ELY-keskuksen kaavaluonnoksesta antaman lausunnon mukaan pohjaveden suojelun kannalta öljytuotteiden käsittely, öljyllä likaantuneen torjuntakaluston peseminen ja palontorjunta-aineiden käsittely harjoitus- ja piha-alueella ei ole suotavaa. Piha- ja harjoitusalueet ilmeisesti päällystetään ja mahdollisesti varustetaan öljyn- ja hiekanerotuskaivoilla, jota kautta harjoitus- ja piha-alueelle päätyneiden haitta-aineiden pitäisi kulkeutua viemäriverkostoon. Voimakkaiden sadekausien aikana ja jos lumia läjitetään harjoitus- ja piha-alueen ulkopuolelle, voi haitta-aineita päätyä em. alueilta maaperään ja sitä kautta pohjaveteen ja edelleen taivalkoskelaisten juomaveteen. ELY-keskuksen mukaan olisi toivottavaa etsiä harjoituspaikka pohjavesialueen ulkopuolelta, jos harjoitustoiminnasta tai muusta piha-alueella tapahtuvasta toiminnasta aiheutuu riski pohjaveden laadulle. Jos molemmat toiminnot pitää olla samalla alueella, niin tällöin on syytä etsiä paloasemalle ja sen toiminnalle käytännöllisempi paikka, jossa toiminnasta ei aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

6.4 Kaavamerkinnot ja -määräykset

Kaikki kaavamerkinnot ja -määräykset löytyvät asemakaavakartalta.

7 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

7.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Asemakaavan toteutusta ohjaa alueesta laadittu asemakaavakartta merkintöineen ja kaavamääräyksineen.

Uuden paloaseman suunnittelusta vastaa Arkkitehtuuritoimisto Ylipahkala Oy. Suunnittelu on aloitettu syyskuussa 2018. Suunnitelmat tulevat ohjaamaan paloasemarakennuksen ja piha-alueiden toteutusta.

7.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Uuden paloaseman rakentaminen olisi tarkoitus aloittaa vuonna 2019.

7.3 Toteutuksen seuranta

Sweco Ympäristö Oy, Oulu, 2.5.2019

Elina Marjakangas
arkkitehti YKS-519

Kaisa Mäkinieniemi
TKT, arkkitehti